

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2MCdo/7/2013
Identifikačné číslo spisu:	5106206139
Dátum vydania rozhodnutia:	30.04.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:5106206139.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu I. T., bývajúceho v X., zastúpeného JUDr. Jurajom Ďurajdom, advokátom v Žiline, Kukučínova 12, proti žalovaným 1/ REALITY LAURIN, a.s., so sídlom v Kysuckom Novom Meste, Belanského 2725, 2/ Stavebná mechanizácia, s.r.o., so sídlom v Žiline, Bytčianska 123, obom zastúpeným Advokátskou kanceláriou JUDr. Milan Chovanec s.r.o., so sídlom v Žiline, V. Tvrdeho 17, o zaplatenie 28 905,26 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 2 C 53/2006, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 30. apríla 2012 sp. zn. 5 Co 134/2012, takto

rozhodol:

Z r u š u j e uznesenie Krajského súdu v Žiline z 30. apríla 2012 sp. zn. 5 Co 134/2012 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Žilina uznesením zo 16. novembra 2011 č. k. 2 C 53/2006-497 rozhodol tak, že žalobcu zaviazal uhradiť žalovaným trovy právneho zastúpenia v celkovej výške 6 652,55 € k rukám právneho zástupcu žalovaných JUDr. Milana Chovanca, do troch dní od právoplatnosti uznesenia. Uznesením súdu prvého stupňa bolo ďalej rozhodnuté, že žalobca je povinný uhradiť žalovaným trovy odvolacieho konania v celkovej výške 3 044,70 € k rukám právneho zástupcu žalovaných JUDr. Milana Chovanca, do troch dní od právoplatnosti uznesenia. Podľa uznesenia súdu prvého stupňa bolo o náhrade trov rozhodnuté v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. Výška náhrady cestovných výdavkov pri cestách právneho zástupcu žalovaných z/do Kysuckého Nového Mesta bola súdom určená podľa cien cestovných lístkov hromadnej dopravy, a to s odôvodnením, že pri použití motorového vozidla nebol predložený doklad o cene zakúpených pohonných hmôt. Súd nepriznal daň z pridanej hodnoty vo vzťahu k odmene a náhradám priznaným z titulu právneho zastúpenia za roky 2006 až 2008, a to s odôvodnením, že právny zástupca žalovaných sa podľa osvedčenia o registrácii pre daň z pridanej hodnoty stal platcom DPH až 9. marca 2009 a nevznikol tak nárok na DPH za úkony vykonané pred týmto dňom.

Krajský súd v Žiline na odvolanie žalovaných 1/ a 2/ uznesením z 30. apríla 2012 sp. zn. 5 Co 134/2012 zmenil uznesenie súdu prvého stupňa tak, že žalobcu zaviazal uhradiť žalovaným trovy právneho zastúpenia v celkovej výške 6 602,24 € k rukám právneho zástupcu žalovaných JUDr. Milana Chovanca, do troch dní od právoplatnosti uznesenia odvolacieho súdu. Odvolací súd ďalej žalobcu

zaviazal uhradiť žalovaným trovy odvolacieho konania v celkovej výške 3 044,70 € k rukám právneho zástupcu žalovaných JUDr. Milana Chovanca, do troch dní od právoplatnosti uznesenia odvolacieho súdu. Odvolací súd rozhodol, že žalobcovi nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že právnenému zástupcovi žalovaných prináleží DPH vo výške 19 % za úkony vykonané v roku 2009. Podľa odvolacieho súdu právnenému zástupcovi žalovaných neprislúcha náhrada cestovných výdavkov a náhrada za stratu času s poukazom na skutočnosť, že konanie prebiehalo pred Okresným súdom v Žiline a sídlo právneho zástupcu žalovaných „je v meste Žilina“. Z tohto dôvodu nebolo odvolaciemu súdu zrejmé, z akého dôvodu si právny zástupca žalovaných účtoval náhradu cestovných výdavkov na trase Kysucké Nové Mesto - Žilina - Kysucké Nové Mesto a náhradu za stratu času. Podľa názoru odvolacieho súdu tieto náhrady právnenému zástupcovi žalovaných neprináležia, z ktorého dôvodu mu náhradu cestovných výdavkov a náhradu za stratu času nepriznal a uznesenie súdu prvého stupňa zmenil.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243e ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Navrhol zrušiť uznesenie krajského súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Namietal porušenie ustanovení § 142 ods. 1, § 153 ods. 1, § 157 ods. 2, § 167 ods. 2, § 211 ods. 2 a § 212 ods. 1 O.s.p. Uviedol, že odvolací súd dospel k záveru, že sídlo právneho zástupcu žalovaných „je v meste Žilina“, a preto mu vzhľadom na sídlo súdu neprislúcha náhrada cestovných výdavkov a ani náhrada za stratu času. Uviedol, že z uznesenia odvolacieho súdu nemožno zistiť, na základe čoho odvolací súd, na rozdiel od súdu prvého stupňa, ktorého rozhodnutie z tohto dôvodu zmenil, nevychádzal z toho, že v čase viacerých úkonov právnej služby zo strany právneho zástupcu žalovaných bolo jeho sídlo mimo Žiliny - v Kysuckom Novom Meste a ako sa v tejto súvislosti vypořádaval s oznámením o zmene sídla právneho zástupcu žalovaných doručeným súdu prvého stupňa 14. augusta 2008 (č. l. 284a). Uviedol, že zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu je tým nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. Konanie je tak podľa názoru generálneho prokurátora postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p.). Ďalej generálny prokurátor poznamenal, že ak odvolací súd považoval z hľadiska nároku na náhradu cestovných výdavkov a na náhradu za stratu času za významné iba to, kde je sídlo právneho zástupcu žalovaných v čase rozhodovania o trovách konania, potom jeho rozhodnutie vo vzťahu k § 142 ods. 1 O.s.p. spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Generálny prokurátor ďalej namietal, že sa odvolací súd nevypořádaval s odvolacou námietkou žalovaných ohľadom nepriznania dane z pridanej hodnoty za úkony vykonané ich právny zástupcom pred 9. marcom 2009, pretože v tom čase nebol platcom DPH. Z tohto dôvodu generálny prokurátor namietal aj vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Žalobca vo svojom vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu uviedol, že podal návrh na obnovu konania a z toho dôvodu navrhol konanie o mimoriadnom dovolaní prerušiť do skončenia obnoveného konania sp. zn. 7 C 62/2013.

Žalovaní sa stotožnili s mimoriadnym dovolaním generálneho prokurátora Slovenskej republiky a navrhli, aby odvolací súd uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.), po zistení, že mimoriadne dovolanie podal včas generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243g O.s.p.) na základe podnetu účastníka konania (§ 243e ods. 1 a 2 O.s.p.), preskúmal vec bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) v rozsahu podľa § 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora je dôvodné.

Podľa § 243f ods. 1 O.s.p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e, ak a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237, b) konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c) rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali

za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 242 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.). Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť podľa § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p. skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných vád uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p., t. j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným. V konaní o mimoriadnom dovolaní neboli procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/, g/ O.s.p. namietané, tieto neboli ani zistené.

Vzhľadom na obsah mimoriadneho dovolania, dovolací súd osobitne skúmal, či konanie nebolo postihnuté vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Generálny prokurátor okrem nesprávneho právneho posúdenia veci a inej vady, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci namietal nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu.

Vady konania vymedzené v § 237 O.s.p. sú porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, toto právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky

a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, séria A č. 303-A), Komisie (napr. stanovisko vo veci E.R.T. c/a Španielsko z roku 1993, sťažnosť č. 18390/91) a Ústavného súdu Slovenskej republiky (nález z 12. mája 2004 sp. zn.

I. ÚS 226/03) treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

Pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vyporiada i so špecifickými námietkami účastníka; porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na druhej strane sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite, skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky i s jeho dôvodmi) v rámci využitia prípadne riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov.

Odôvodnenie uznesenia súdu (prvostupňového aj odvolacieho) musí mať náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 167 ods. 2 O.s.p. (§ 211 O.s.p.). Súd sa

v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. V odôvodnení rozhodnutia musí súd spôsobom logicky kompaktným a bez rozporov a vnútorných protirečení vysvetliť, k akým skutkovým zisteniam dospel, ktorú právnu normu a z akých dôvodov aplikoval a ako ju interpretoval. Ak rozhodnutie súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O.s.p., je nepreskúmateľné.

Dovolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že z odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu skutočne jednoznačne nevyplýva z akého dôvodu dovolací súd nepriznal právnomu zástupcovi žalovaných náhradu cestovných výdavkov na trase Kysucké Nové Mesto - Žilina - Kysucké Nové Mesto a náhradu za stratu času, pričom zo súdneho spisu je zrejmé, že právny zástupca žalovaných do 1. augusta 2008 sídlil v Kysuckom Novom Meste. Argument odvolacieho súdu, že súdne konanie

prebiehalo pred Okresným súdom Žilina a právny zástupca žalovaných má sídlo v meste Žilina je preto nedostatočný.

Dovolací súd sa rovnako stotožňuje s názorom generálneho prokurátora, že odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia náležite nezaoberal odvolacou námietkou žalovaných ohľadom nepriznania dane z pridanej hodnoty za úkony vykonané ich právnym zástupcom pred 9. marcom 2009. Odvolací súd sa vo svojom rozhodnutí vôbec nevenoval skutočnosti, že v kópiách osvedčenia o registrácii pre daň z pridanej hodnoty právneho zástupcu žalovaných (č. l. 355, 419, 452, 473, 504) sa deň 9. marec 2009 uvádza ako deň vydania osvedčenia, ktoré obsahuje údaj „Platiteľom dane od 1. apríla 2007“.

Zákonom požadované riadne a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia je nielen formálnou požiadavkou, ktorou sa má zamedziť vydaniu obsahovo nezdôvodnených, nepresvedčivých alebo neurčitých a nezrozumiteľných rozhodnutí, ale má byť v prvom rade prameňom poznania úvah súdu tak v otázke zisťovania skutkového stavu veci, ako aj v právnom posúdení veci. Dovolací súd na základe vyššie uvedeného dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu požiadavkám ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 167 ods. 2 O.s.p. (§ 211 O.s.p.) nevyhovuje.

Nedostatok alebo nezrozumiteľnosť dôvodov rozhodnutia predstavuje závažné procesné pochybenie súdu spočívajúce v odňatí možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Rozhodnutie vydané v konaní s takouto vadou nemožno považovať za správne a preto ho treba vždy zrušiť. Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 1 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.